

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: ERHA/akkr

Oslo, den 08. juni 2010

Høring om ny forskrift om id-kort – innføring av krav om id-kort for renholdsbransjen, samt enkelte endringer i dagens ordning for bygge- og anleggsbransjen.

Norsk Arbeidsmandsforbund er meget tilfreds med at Regjeringen nå foreslår innføring av id-kort i renholdsbransjen. Vi slutter seg til departementet forventninger om de samfunnsmessige konsekvensene av ordningen, selv om disse vanskelig kan måles i kroner og ører. Ordningen vil, som departementet skriver, gi mer effektiv kontroll med HMS-kravene i bransjen, herunder skade- og ulykkestallene og sykefravær. Vi håper også effekten vil bli at virksomheter vil registrerer seg og at omfanget av svart arbeid vil bli reduserte. Forventningen om en positiv virkning på konkurransesituasjonen er absolutt også viktig.

Kapittel 3 – Arbeidstilsynet erfaringer fra bygge- og anleggsbransjen

3.1 Bakgrunn

Særlig relevant for renholdsbransjen kan være private som ønsker å ansette arbeidstakere. Vi håper krav om id-kort også vil omfatte disse. Vi ser av framveksten av enkelmannsforetak at dette vil være helt nødvendig.

3.2 Hovedinntrykk

3.2.1 Positive erfaringer

At Arbeidstilsynets inspektører har fått frigjort mer tid til kontroll av lønns- og arbeidsvilkår og HMS-standard etter innføringen av ordningen i bygge- og anleggsbransjen ser vi på som meget positivt.

3.2.2 Informasjonsbehov

Ved en utvidelse av ordningen blir det helt avgjørende å få etablert et informasjonssamarbeid med alle aktører, inkl. partene i renholdsbransjen, på et tidlig tidspunkt. Et omfattende opplysningsarbeid basert på flere typer virkemidler er nødvendig pga bransjens høye andel av små virksomheter og det store innslaget av minoriteter både blant bedriftsledere og ansatte. Som departementet også påpeker drives en rekke renholdsbedrifter av enkeltpersoner fra hjemmekontorer, mobiltelefon og fra postbokser.

3.3 Forslag til endringer i ID-kortordningen med bakgrunn i Arbeidstilsynets erfaringer

3.3.1 Hjemmel til å inndra kort for tilsynsmyndighetene

Vi slutter oss til Arbeidstilsynets forslag om å gi inspektørene myndighet til å inndra ugyldige id-kort. Men vi mener at også kontrollørene fra skattemyndighetene skal ha samme myndighet, omtales i et senere avnitt.

3.3.2 Særlige registreringskrav for bemanningsforetak

Tilleggskravet om at bemanningsforetakene som utstyret sine ansatte med id-kort også skal registrere seg i Arbeidstilsynets register over bemanningsselskaper er veldig nødvendig. I renholdsbransjen skjer det i disse dager en voldsom oppblomstring av bemanningsselskaper i egen regi som kun har som formål å betjene egen virksomhet med ansatte, en utvikling forbundet ser på med stor uro. Det er meget viktig at *disse datterselskapene må pålegges å registreres som bemanningsforetak og ikke som renholdsselskap.*

3.3.3 Dispensasjonsadgang

Norsk Arbeidsmandsforbund slutter seg til departementets avslag av ønsket om åpning for dispensasjonsadgang fra id-kortordningen. Begrunnelsen om at en dispensasjon er nødvendig i omorganiseringsprosesser avvises. Norsk Arbeidsmandsforbund mener at enhver ansatte vil alltid ha en arbeidsgiver, uansett hvor langt en virksomhet er kommet i en omorganiseringsprosess. En ansatt beholder samme arbeidsgiveren inntil han/hun får en annen.

3.3.4 Forslag om å gi skattemyndighetene hjemmel til å kreve å se id-kort

Finansdepartementets forslag om å gi skattemyndighetene adgang til å kreve id-kort framvist ved kontroller er veldig positivt. Her ønsker imidlertid Norsk Arbeidsmandsforbund at disse også gis adgang til å inndra id-kort på samme måte som inspektørenes adgang til dette.

3.5 Endring av grunnlag av kontroll og pålegg fra Datatilsynet mv.

3.5.1 Identitetskontroll

For å forhindre falske id-kort støtter forbundet at kortutsteder får et utvidet ansvar for legitimasjonskontroll gjennom at det i forskrifter presiseres at kortutsteder plikter å påse at vilkår for å utstede id-kort er oppfylt.

3.5.2 Register over bestillere og utstedte id-kort

Det bør føres en streng kontroll og oversikt over personer med bestilleransvar. Bestilleren kan bli utsatt for utidig press for å fravike fra en streng praksis med identitetskontroll, særlig i renholdsbransjen. Vedkommende bør ha plettfriandel. Norsk Arbeidsmandsforbund slutter seg fullt ut til at kravene til bestiller- og kortregister skal forskriftsfestes.

3.5.3 Registreringskrav

Norsk Arbeidsmandsforbund ønsket et mer omfattende registreringskrav med en egen registreringsordning. Forbundet viser også i denne sammenheng til eget brev fra partene Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO-service til Arbeidsministeren i tilknytning til tariffoppgjøret for renhold i 2010.

4.2 Utfordringer i renholdsbransjen

Departementets beskrivelse av de omfattende utfordringene som renholdsbransjen har er helt i samsvar med bransjens egne erfaringer. Dette gjelder arbeidsmiljøbelastninger, sykefravær og utfordringer knyttet til useriøsitet i deler av bransjen.

5 Forslag til ny id-kortordning

5.1 Innledning

At renholdsbransjen får et ekstra pålegg om HMS-egenerklæring er bra. Norsk Arbeidsmandsforbund finner også departementets forslag til registreringsordning tilfredsstillende, tatt i betraktning hindringene fra strenge EØS-krav.

Vi finner det meget tilfredsstillende at det nye registeret over renholdsbedrifter som oppfyller vilkårene skal gjøres offentlig tilgjengelig slik at publikum, bedrifter og offentlige instanser kan benytte seg av det.

5.2 Virkeområder for id-kortordningen

Valg av SSBs bransjekoder syntes å være det mest treffsikre for bedriftenes bransjetilhørighet. Norsk Arbeidsmandsforbund finner det også tilfredsstillende at det innføres en plikt til å bære id-kort også for enkeltpersoner registrert som enkelmannsforetak er.

Departementet drøfter en modell for avgrensning avplikten til å bære id-kort for ansatte som har andre arbeidsoppgaver i renholdsbedriften. Norsk Arbeidsmandsforbund vil avvise nødvendigheten av å gjøre en slik avgrensning. Ofte vil disse ansatte være i kundeposisjon og kan ha et like stort behov for å legitimere at de kommer fra en bedrift som har oppfylt lovpålagte registreringsplikter og har inngitt egenerklæring om HMS-krav. Dette kan gjelde både direktøren og sjåføren.

5.3 Vilkår for id-kort i renholdsbransjen

5.3.1 Registreringsplikter som vilkår for id-kort

Norsk Arbeidsmandsforbund ønsket seg en mer omfattende registreringsordning men akseptere de beskrankningene departementet har omtakt i høringsdokumentet.

5.3.2 Andre vilkår for id-kort

Departementet innlemmer kravet om yrkesskadeforsikring og skriftlige arbeidsavtaler i HMS-egenerklæringen noe forbundet finner veldig tilfredsstillende. Dette vil lett kunne etterspørres i Arbeidstilsynets tilsynsarbeid.

5.3.3 Nærmere om HMS-egenerklæringen som vilkår for id-kort

I forrige avsnitt benyttet departementet følgende formulering: "Kriteriet om yrkesskadeforsikring anses også som et relevant krav ut i fra ordningens formål." I 5.3.3 benyttes en mye mer diffus formulering: "Ha en ordning som sikrer arbeidstakerne økonomisk kompensasjon i tilfelle yrkesskade" Norsk Arbeidsmandsforbund ber departementet om å bruke den presise betegnelse "yrkesskadeforsikring" i begge avsnitt slik at det ikke oppstår uklarheter og omgørelser.

5.3.4 Inndragning av id-kort ved brudd på reglene i HMS-erklæringen

Norsk Arbeidsmandsforbund slutter seg fullt ut til departementets forslag om at id-kort som er utstedt på feil vilkår skal kunne inndras ved brudd på reglene i HMS-erklæringen. Inndragning iverksettes hvis virksomheten ikke retter seg etter de pålegg som er gitt av tilsynsmyndighetene.

5.4 Registreringsordning – register over virksomheter som har fått id-kort

5.4.1 Forslag til modell

Som tidligere nevnt er det tilfredsstillende at alle opplysningene i registeret gjøres offentlig tilgjengelig og at Arbeidstilsynet står for presentasjonen av de foretakene som har oppfylt meldeplikten.

5.4.2 Vedlikehold av registeret – årlig melding – sletting fra registeret

Vi slutter oss til departementet forslag om at alle foretak skal bekrefte egne opplysninger hvert år og at dette gjelder selv om virksomheten har fått utstedt kort i løpet av året. Departementet foreslår at Arbeidstilsynet skal kunne slette de virksomhetene som ikke har fornyet sin innmelding. Dette er en viktig sanksjon og vil i så fall automatisk medføre at id-kort utstedt i denne virksomheten navn ikke lenger er gyldig.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Norsk Arbeidsmandsforbund slutter seg til at forslaget om innføring av id-kortordningen for renholdsbransjen vil medføre behov for økte ressurser knyttet til tilsynd med ordningen, oppretting og administrering av det nye registeret og til informasjonstiltak overfor de berørte aktørene.

Forbundet viser også for øvrig også til egen høringsuttalelse fra Landsorganisasjonen i Norge.

Vennlig hilsen
Norsk Arbeidsmandsforbund

Erna Hagensen
Forbundsleder